

I

(Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės)

NUOMONĖS

EUROPOS DUOMENŲ APSAUGOS PRIEŽIŪROS PAREIGŪNAS

Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno nuomonė dėl Komisijos direktyvos dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl rizikos ribojimu pagrįstos kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros ir Komisijos reglamento dėl rizikos ribojimo reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms pasiūlymų

(2012/C 175/01)

EUROPOS DUOMENŲ APSAUGOS PRIEŽIŪROS PAREIGŪNAS,

atsižvelgdamas į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 16 straipsnį,

atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, ypač į jos 7 ir 8 straipsnius,

atsižvelgdamas į 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ⁽¹⁾,

atsižvelgdamas į 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo ⁽²⁾, ypač į jo 28 straipsnio 2 dalį,

PRIĖMĖ ŠIĄ NUOMONĘ:

1. ĮVADAS

1.1. Konsultacijos su EDAPP

1. Ši nuomonė yra sudėtinė keturių tą pačią dieną priimtų EDAPP nuomonių dėl finansų sektoriaus rinkinio dalis ⁽³⁾.
2. 2011 m. liepos 20 d. Komisija priėmė du pasiūlymus dėl bankininkystės teisės aktų peržiūros. Pirmasis pasiūlymas susijęs su Direktyva dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl rizikos ribojimu pagrįstos kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros (toliau – siūloma direktyva) ⁽⁴⁾. Antrasis pasiūlymas yra susijęs su Reglamentu dėl rizikos ribojimo reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms (toliau – siūlomas reglamentas) ⁽⁵⁾. Šie pasiūlymai tą pačią dieną buvo nusiųsti EDAPP konsultacijoms. 2011 m. lapkričio 18 d. Europos Sąjungos Taryba konsultavosi su EDAPP dėl siūlomos direktyvos.
3. Prieš priimant siūlomą reglamentą su EDAPP buvo neoficialiai konsultuojamasi. EDAPP atkreipia dėmesį į tai, kad pasiūlyme atsižvelgta į kai kurias jo pastabas.
4. EDAPP palankiai vertina tai, kad Komisija ir Taryba su juo konsultuojasi, ir rekomenduoja, kad dokumentų, kurie bus priimti, preambulėse būtų pateikta nuoroda į dabartinę nuomonę.

⁽¹⁾ OL L 281, 1995 11 23, p. 31.

⁽²⁾ OL L 8, 2001 1 12, p. 1.

⁽³⁾ 2012 m. vasario mėn. EDAPP nuomonės dėl bankininkystės teisės aktų peržiūros, kredito reitingo agentūrų, finansinių priemonių rinkų (angl. MIFID/MIFIR) ir piktnaudžiavimo rinka teisės aktų rinkinio.

⁽⁴⁾ COM(2011) 453.

⁽⁵⁾ COM(2011) 452.

1.2. Pasiūlymų tikslai ir taikymo sritis

5. Siūlomus teisės aktus sudaro du teisiniai dokumentai: Direktyva dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl rizikos ribojimu pagrįstos kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros ir Reglamentas dėl rizikos ribojimo reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms. Siūlomos peržiūros politikos tikslai, trumpai tariant, yra: užtikrinti sklandžią bankų sektoriaus veiklą ir atkurti ūkinės veiklos vykdytojų ir visuomenės pasitikėjimą bankų sektoriumi. Siūlomi teisės aktai pakeis Direktyvą 2006/48/EB ir Direktyvą 2006/49/EB, kurios vėliau bus panaikintos.
6. Pagrindiniai nauji siūlomos direktyvos aspektai yra susiję su nuostatomis dėl sankcijų, veiksmingo įmonių valdymo ir dėl pernelyg didelio kliovimosi išorės kredito reitingais prevencijos. Siūloma direktyva visų pirma siekiama nustatyti veiksmingą ir proporcingą sankcijų režimą, tinkamą administracinių sankcijų taikymo sritį asmenų atžvilgiu, sankcijų skelbimo tvarką ir įdiegti mechanizmus, kuriais būtų skatinama pranešti apie pažeidimus. Be to, ja siekiama sugriežtinti įmonių valdymą reglamentuojančių teisės aktų sistemą ir sumažinti pernelyg didelį kliovimąsi išorės kredito reitingais ⁽⁶⁾.
7. Siūlomas reglamentas papildo siūlomą direktyvą – jame nustatyti vienodi ir tiesiogiai taikomi rizikos ribojimo reikalavimai kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms. Kaip nurodyta aiškinamajame memorandume, pagrindinis iniciatyvos tikslas – užtikrinti, kad veiksmingas įstaigų kapitalo reguliavimas ES būtų sugriežtintas, ir suvaldyti neigiamą šio reguliavimo poveikį finansų sistemai ⁽⁷⁾.

1.3. EDAPP nuomonės tikslas

8. Nors dauguma siūlomų teisės aktų nuostatų reglamentuoja kredito įstaigų veiklos priežiūrą, tam tikrais atvejais įgyvendinant ir taikant teisinę sistemą gali būti daromas poveikis fizinių asmenų teisėms, susijusioms su jų asmens duomenų tvarkymu.
9. Pagal kai kurias siūlomos direktyvos nuostatas valstybių narių institucijoms tarpusavyje ir galbūt su trečiosiomis šalimis leidžiama keistis informacija ⁽⁸⁾. Ši informacija taip pat gali būti susijusi su fiziniais asmenimis, pvz., kredito įstaigų valdybos nariais, jų darbuotojais ir akcininkais. Be to, pagal siūlomą direktyvą kompetentingos institucijos gali tiesiogiai nustatyti sankcijas fiziniams asmenims ir jos turi pareigą skelbti apie paskirtas sankcijas, įskaitant atsakingo fizinio asmens tapatybę ⁽⁹⁾. Siekiant padėti nustatyti pažeidimus, pasiūlyme numatyta kompetentingų institucijų pareiga įdiegti mechanizmus, kuriais būtų skatinama pranešti apie pažeidimus ⁽¹⁰⁾. Be to, siūlomame reglamente kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms nustatyta pareiga atskleisti informaciją, susijusią su jų atlyginimų politika, įskaitant išmokėtas sumas, suskirstytas pagal darbuotojų kategorijas ir atlyginimo grupes ⁽¹¹⁾. Visos šios nuostatos gali turėti įtakos atitinkamų fizinių asmenų duomenų apsaugai.
10. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, dabartinėje nuomonėje daugiausia dėmesio bus skiriama šiems rinkinio aspektams, susijusiems su privatumu ir duomenų apsauga: 1) duomenų apsaugos teisės aktų taikymui; 2) duomenų perdavimui trečiosioms šalims; 3) profesinei paslapčiai ir konfidencialios informacijos naudojimui; 4) privalomam sankcijų skelbimui; 5) mechanizmams, kuriais būtų skatinama pranešti apie pažeidimus; 6) informacijos apie atlyginimo politiką atskleidimo reikalavimams.

2. PASIŪLYMŲ ANALIZĖ

2.1. Duomenų apsaugos teisės aktų taikymas

11. Siūlomos direktyvos 74 konstatuojamojoje dalyje nurodoma, kad visais atžvilgiais taikomi duomenų apsaugos teisės aktai. Vis dėlto nuoroda į visais atžvilgiais taikomus duomenų apsaugos teisės aktus turėtų būti numatyta materialiniuose pasiūlymų straipsniuose. Tinkamą tokios materialinės nuostatos pavyzdį galima rasti Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl prekybos vertybiniais popieriais

⁽⁶⁾ Siūlomos direktyvos aiškinamasis memorandumas, p. 2–3.

⁽⁷⁾ Siūlomo reglamento aiškinamasis memorandumas, p. 2–3.

⁽⁸⁾ Visų pirma žr. siūlomos direktyvos 24, 48 ir 51 straipsnius.

⁽⁹⁾ Siūlomos direktyvos 65 straipsnio 2 dalis ir 68 straipsnis.

⁽¹⁰⁾ Siūlomos direktyvos 70 straipsnis.

⁽¹¹⁾ Siūlomo reglamento 435 straipsnis.

naudojantis viešai neatskleista informacija ir manipuliavimo rinka pasiūlymo ⁽¹²⁾ 22 straipsnyje, kuriame aiškiai nustatyta bendra taisyklė, kad pagal šį pasiūlymą tvarkant asmens duomenis taikoma Direktyva 95/46/EB ir Reglamentas (EB) Nr. 45/2001.

12. Tai ypač svarbu, pvz., taikant įvairias nuostatas, reglamentuojančias keitimosi asmenine informacija tvarką. Šios nuostatos yra visiškai teisėtos, tačiau jas reikia taikyti taip, kad būtų laikomasi duomenų apsaugos teisės aktų. Visų pirma būtina atsižvelgti į pavojų, kylantį tais atvejais, kai šios nuostatos galėtų būti aiškinamos kaip besąlygiškas leidimas keistis visų rūšių asmens duomenimis. Nuoroda į duomenų apsaugos teisės aktus, visų pirma materialinėse nuostatose, padėtų gerokai sumažinti tokį pavojų.
13. Todėl EDAPP siūlo numatyti materialinę nuostatą, panašią į tą, kuri įtvirtinta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl prekybos vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija ir manipuliavimo rinka pasiūlymo 22 straipsnyje ⁽¹³⁾, ir atsižvelgti į jo pastabas, pateiktas dėl šio pasiūlymo ⁽¹⁴⁾, t. y. pabrėžti galiojančių duomenų apsaugos teisės aktų taikytinumą ir paaiškinti nuorodą į Direktyvą 95/46/EB konkrečiai nurodant, kad nuostatos bus taikomos laikantis nacionalinių taisyklių, pagal kurias įgyvendinama Direktyva 95/46/EB.

2.2. Duomenų perdavimas trečiosioms šalims

14. Siūlomos direktyvos 48 straipsnyje nustatyta, kad Komisija gali pateikti Tarybai pasiūlymus, skirtus deryboms dėl susitarimų su trečiosiomis šalimis sudarymo, siekiant, be kita ko, užtikrinti, kad trečiųjų šalių kompetentingos institucijos galėtų gauti informaciją, būtiną jų teritorijoje esančių kontroliuojančių įmonių, kurios vienoje arba keliuose valstybėse narėse turi kontroliuojamąsias įmones, veiklos priežiūrai atlikti.
15. Atsižvelgiant į tai, kiek ši informacija yra susijusi su asmens duomenimis, perduodant duomenis trečiosioms šalims visais atžvilgiais taikomi Direktyva 95/46/EB ir Reglamentas (EB) Nr. 45/2001. EDAPP siūlo 48 straipsnyje paaiškinti, kad šiais atvejais tokie susitarimai turi atitikti asmens duomenų perdavimo trečiosioms šalims sąlygas, nustatytas Direktyvos 95/46/EB IV skyriuje ir Reglamente (EB) Nr. 45/2001. Tokia pat nuostata turėtų būti numatyta 56 straipsnyje, kuriame reglamentuojami valstybių narių ir Europos bankininkystės institucijos (EBI) sudaryti bendradarbiavimo su kompetentingomis trečiųjų šalių institucijomis susitarimai.
16. Be to, atsižvelgdamas į dėl tokių perdavimų kylantį pavojų, EDAPP rekomenduoja nustatyti konkrečias apsaugos priemones, kaip tai padaryta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl prekybos vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija ir manipuliavimo rinka pasiūlymo 23 straipsnyje. Savo nuomonėje dėl šio pasiūlymo EDAPP palankiai vertina tai, kad naudojama tokia nuostata, kurioje numatytos tinkamos apsaugos priemonės, pvz., konkretaus atvejo vertinimas, perdavimo būtinumo užtikrinimas ir tinkamas duomenų apsaugos lygis asmens duomenis gaunančioje trečiojoje šalyje.

2.3. Profesinė paslaptis ir konfidencialios informacijos naudojimas

17. Siūlomos direktyvos 54 straipsnyje nurodyta, kad kompetentingų institucijų darbuotojai turi laikytis profesinės paslapties išsaugojimo pareigos. 54 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje draudžiama atskleisti konfidencialią informaciją, „išskyrus informacijos santraukas ar bendrą informaciją, iš kurių nebūtų galima nustatyti atskirų kredito įstaigų <...>“. Iš tokios formuluotės neaišku, ar draudimas taip pat taikomas atskleidžiant asmeninę informaciją.
18. EDAPP rekomenduoja 54 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nustatytą draudimą atskleisti konfidencialią informaciją praplėsti, kad jis taip pat būtų taikomas tais atvejais, kai galima nustatyti fizinius asmenis (t. y. ne tik „atskiras kredito įstaigas“). Kitaip tariant, nuostata turėtų būti performuluota siekiant nustatyti draudimą atskleisti konfidencialią informaciją, „išskyrus informacijos santraukas ar bendrą informaciją, iš kurių nebūtų galima nustatyti atskirų kredito įstaigų ir fizinių asmenų“ (pabraukta autoriaus).

⁽¹²⁾ Komisijos pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl prekybos vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija ir manipuliavimo rinka, COM(2011) 651.

⁽¹³⁾ Žr. 12 išnašą.

⁽¹⁴⁾ Žr. 2012 m. vasario 10 d. EDAPP nuomonę dėl Komisijos pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl prekybos vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija ir manipuliavimo rinka, COM(2011) 651 ir Komisijos pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl baudžiamųjų sankcijų už prekybą vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija ir už manipuliavimą rinka, COM(2011) 654.

2.4. Sankcijų skelbimą reglamentuojančios nuostatos

2.4.1. Privalomas sankcijų skelbimas

19. Vienas iš pagrindinių siūlomo rinkinio tikslų – sugriežtinti ir suderinti valstybių narių teisinę administracinių sankcijų ir priemonių sistemą. Siūlomoje direktyvoje numatyta suteikti kompetentingoms institucijoms įgaliojimus skirti sankcijas ne tik kredito įstaigoms, bet taip pat fiziniams asmenims, materialiai atsakingiems už pažeidimą⁽¹⁵⁾. 68 straipsnyje valstybės narės įpareigojamos užtikrinti, kad kompetentingos institucijos nedelsdamos skelbtų apie visas sankcijas arba priemones, skirtas už siūlomo reglamento arba nacionalinės teisės nuostatų, priimtų įgyvendinant siūlomą direktyvą, pažeidimus, įskaitant informaciją apie pažeidimo rūšį ir pobūdį ir už jį atsakingų fizinių ir juridinių asmenų tapatybę.
20. Sankcijų skelbimas padidintų jų atgrasomąjį pobūdį, nes esami ir galimi nusikaltėliai prarastų norą daryti nusikaltimus, kad išvengtų didelės žalos savo reputacijai. Tai taip pat padidintų skaidrumą, nes rinkos dalyviai būtų informuoti apie konkretų pažeidimą padariusį fizinį arba juridinį asmenį⁽¹⁶⁾. Ši pareiga yra sušvelninama, jeigu skelbimas sukeltų neproporcingai didelę žalą su pažeidimu susijusioms šalims, tokiu atveju kompetentinga institucija sankcijas skelbia laikydamasi anonimiškumo principo.
21. EDAPP nėra įsitikinęs, ar privalomas sankcijų skelbimas, atsižvelgiant į jo dabartinę formuluotę, atitinka duomenų apsaugos teisės reikalavimus, kurie buvo išaiškinti *Schecke* byloje priimtame Teisingumo Teismo sprendime⁽¹⁷⁾. Jis mano, kad priemonės tikslas, būtinumas ir proporcingumas nėra pakankamai pagrįsti ir kad bet kuriuo atveju turėjo būti numatytos fizinių asmenų teisių apsaugos priemonės.

2.4.2. Skelbimo būtinumas ir proporcingumas

22. *Schecke* byloje priimtame sprendime Teisingumo Teismas panaikino Tarybos reglamento ir Komisijos reglamento, kuriais nustatomos privalomos informacijos apie žemės ūkio fondų lėšų paramos gavėjus, įskaitant paramos gavėjų tapatybę ir gautą lėšų sumą, skelbimo taisyklės, nuostatas. Teismo nuomone, minėtas skelbimas reiškė asmens duomenų tvarkymą, kuriam taikoma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija (toliau – Chartija), todėl taip buvo ribojamos Chartijos 7 ir 8 straipsniuose įtvirtintos teisės.
23. Nusprendęs, kad „nuo duomenų apsaugos nukrypstančios nuostatos ir apribojimai turi griežtai atitikti būtinumo sąlygą“, Teismas toliau nagrinėjo skelbimo tikslą ir jo proporcingumą. Teismas priėjo prie išvados, kad tuo atveju nebuvo jokių duomenų, jog Taryba ir Komisija, priimdamos susijusius teisės aktus, atsižvelgė į informacijos skelbimo būdus, kurie atitiktų tokio skelbimo tikslą ir tuo pat metu mažiau ribotų šių paramos gavėjų teises.
24. Atrodo, kad siūlomos direktyvos 68 straipsnis turi tokius pat trūkumus, į kuriuos dėmesį atkreipė ETT *Schecke* byloje priimtame sprendime. Reikėtų atsižvelgti į tai, kad vertinant, ar laikomasi duomenų apsaugos reikalavimų nuostatos, pagal kurią reikalaujama atskleisti asmeninę informaciją, labai svarbu turėti aiškų ir tinkamai pagrįstą tikslą, kurio siekiama numatytoju skelbimu. Tik turint aiškų ir tinkamai pagrįstą tikslą galima įvertinti, ar susijusių asmens duomenų skelbimas iš tikrųjų yra būtinas ir proporcingas⁽¹⁸⁾.
25. Perskaitęs pasiūlymą ir pridamus dokumentus (t. y. poveikio vertinimo ataskaitą), EDAPP susidarė įspūdį, kad šios priemonės tikslas, vadinasi, ir būtinumas, nėra aiškiai nustatyti. Nors pasiūlymo konstatuojamosiose dalyse apie šiuos klausimus neužsimenama, poveikio vertinimo ataskaitoje tiktai nurodoma, kad „sankcijų skelbimas yra svarbus elementas užtikrinant sankcijų atgrasomąjį pobūdį tiems, kam jos gali būti skirtos, ir būtinos užtikrinant sankcijų atgrasomąjį pobūdį visuomenei apskritai“. Tačiau ataskaitoje neaptariama, ar mažiau ribojančių metodų taikymas būtų padėjęs užtikrinti tokį

⁽¹⁵⁾ Sankcijų taikymo sritis asmenų atžvilgiu paaiškinta direktyvos 65 straipsnyje, kuriame nustatyta, kad valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai įstaigoms, finansų kontroliuojančiosioms bendrovėms ir mišrią veiklą vykdančiai kontroliuojančiai bendrovei nustatomos prievolės ir jos pažeidžiamos, sankcijas galima skirti valdymo organo nariui ir visiems kitiems pagal nacionalinę teisę už pažeidimą atsakingiems fiziniams asmenims.

⁽¹⁶⁾ Žr. poveikio vertinimo ataskaitą, p. 42 ir kt.

⁽¹⁷⁾ Sujungtos bylos C-92/09 ir C-93/09, *Schecke*, 56–64 punktai.

⁽¹⁸⁾ Šiuo atžvilgiu taip pat žr. 2011 m. balandžio 15 d. EDAPP nuomonę dėl Sąjungos metiniam biudžetui taikomų finansinių taisyklių (OL C 215, 2011 7 21, p. 13).

pat atgrasomojo pobūdžio poveikį ir nepažeistų atitinkamų fizinių asmenų teisių į privatumą. Jame visų pirma nepaaiškinama, kodėl finansinės baudos arba kitokių rūšių sankcijos, neturinčios poveikio privatumui, nebūtų pakankamos.

26. Be to, atrodo, kad poveikio vertinimo ataskaitoje nėra pakankamai dėmesio skiriama mažiau ribojantiems informacijos skelbimo būdams, pvz., ribojimas skelbti kredito įstaigų pavadinimą arba net apsvarstyti poreikį skelbti konkrečiu atveju. Visų pirma atrodytų, kad antroji galimybė yra akivaizdžiai proporcingesnė, ypač jeigu atsižvelgsime į tai, kad skelbimo faktas pats savaime yra sankcija pagal 67 straipsnio 2 dalies a punktą ir kad 69 straipsnyje nustatyta, kad kompetentingos institucijos, skirdamos sankcijas, turėtų atsižvelgti į susijusias aplinkybes (t. y. konkretaus atvejo vertinimas), pvz., pažeidimo pavojingumas, asmeninės atsakomybės laipsnis, recidyvas, trečiųjų šalių nuostoliai ir t. t. Privalomas skelbimas pagal 68 straipsnį visais atvejais yra nesuderinamas su 67 ir 69 straipsniuose nustatytu sankcijų režimu.
27. Poveikio vertinimo ataskaitoje tik keliose pastraipose paaiškinama, kodėl skelbimas konkrečiu atveju nėra pakankamas sprendimo būdas. Joje nustatoma, kad kompetentingoms institucijoms palikus teisę nuspręsti „ar skelbimas yra tinkamas“ sumažėtų atgrasomasis skelbimo poveikis⁽¹⁹⁾. Vis dėlto, EDAPP nuomone, būtent dėl šio aspekto – t. y. galimybės įvertinti atvejį atsižvelgiant į konkrečias aplinkybes, – šis sprendimo būdas tampa proporcingesnis, todėl tai yra prioritetinga alternatyva, palyginti su privalomu skelbimu visais atvejais. Ši diskrecijos teisė, pvz., leistų kompetentingai institucijai išvengti skelbimo ne tokių pavojingų pažeidimų atvejais, kai dėl pažeidimo neatsiranda didelė žala, kai šalis buvo linkusi bendradarbiauti ir t. t.

2.4.3. Tinkamų apsaugos priemonių poreikis

28. Siekiant užtikrinti teisingą skirtingų susijusių interesų pusiausvyrą siūlomoje direktyvoje turėjo būti numatytos tinkamos apsaugos priemonės. Pirmą, būtinas apsaugos priemonės, susijusios su kaltinamų asmenų teise apskųsti sprendimą teisme ir nekaltumo prezumpcija. Šiuo atžvilgiu 68 straipsnio tekste turėjo būti naudojamas tam tikras kalbos turinys siekiant įpareigoti kompetingas institucijas imtis atitinkamų priemonių, susijusių su tais atvejais, kai sprendimą galima apskųsti ir kai teismas jį faktiškai panaikina⁽²⁰⁾.
29. Antra, siūloma direktyva turėtų padėti užtikrinti, kad duomenų subjektų teisės būtų aktyviai ginamos. EDAPP palankiai vertina tai, kad galutinėje pasiūlymo versijoje numatyta galimybė atsisakyti skelbimo, jei tai sukeltų neproporcingai didelę žalą. Vis dėlto aktyvus metodas turėtų reikšti, kad duomenų subjektai iš anksto informuojami apie tai, kad sprendimas, kuriuo jiems skiriama sankcija, bus paskelbtas, ir kad jiems suteikiama teisė remiantis įtikinamais teisėtais pagrindais prieštarauti pagal Direktyvos 95/46/EB 14 straipsnį⁽²¹⁾.
30. Trečia, nors siūlomoje direktyvoje konkrečiai nenurodoma žiniasklaidos priemonė, kurioje turėtų būti skelbiama informacija, praktiškai, tikėtina, kad dauguma valstybių narių sankcijas skelbs internete. Dėl skelbimo internete kyla konkretūs klausimai ir pavojus, visų pirma susiję su poreikiu užtikrinti, kad informacija internete būtų skelbiama ne ilgiau, nei tai yra būtina, ir kad duomenimis negali būti manipuliuojama arba jie negali būti keičiami. Išorės paieškų priemonių naudojimas taip pat kelia pavojų, kad informacija gali būti naudojama neatsižvelgiant į kontekstą ir perduodama internetu ir už jo ribų būdais, kurių negalima lengvai kontroliuoti⁽²²⁾.

⁽¹⁹⁾ Žr. p. 44–45.

⁽²⁰⁾ Pz., nacionalinės institucijos galėtų apsvarstyti tokias priemones: atidėti skelbimą iki skundo atmetimo arba, kaip siūloma poveikio vertinimo ataskaitoje, aiškiai nurodyti, kad sprendimą vis dar galima apskųsti ir kad fizinis asmuo laikomas nekaltu tol, kol sprendimas galutinai neįsiteisėja, paskelbti apie atitaisymą tais atvejais, kai sprendimą panaikina teismas.

⁽²¹⁾ Žr. 2007 m. balandžio 10 d. EDAPP nuomonę dėl bendrosios žemės ūkio politikos finansavimo (OL C 134, 2007 6 16, p. 1).

⁽²²⁾ Šiuo atžvilgiu žr. Italijos duomenų apsaugos institucijos paskelbtą dokumentą „Asmens duomenys, kurie taip pat yra viešojo administravimo įstaigų registruose ir dokumentuose: gairės dėl jų tvarkymo viešosiose įstaigose naudojant interneto ryšio priemones ir skleidimo“, galima rasti Italijos duomenų apsaugos institucijos adresu <http://www.garanteprivacy.it/garante/doc.jsp?ID=1803707>

31. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, būtina nustatyti valstybėms narėms pareigą užtikrinti, kad susijusių asmenų asmens duomenys bus skelbiami internete tik pagrįstą laikotarpį, po kurio jie bus sistemaiškai ištrinami⁽²³⁾. Be to, iš valstybių narių turėtų būti reikalaujama užtikrinti, kad jos nustatytų tinkamas saugumo ir apsaugos priemonės, visų pirma siekiant apsisaugoti nuo pavojaus, kuris kyla naudojantis išorės paieškos priemonėmis⁽²⁴⁾.

2.4.4. Išvados dėl skelbimo

32. EDAPP mano, kad nuostata dėl privalomo sankcijų skelbimo, atsižvelgiant į dabartinę jos formuluotę, neatitinka pagrindinės teisės į privatumą ir duomenų apsaugą. Teisės aktų leidėjas turėtų atidžiai įvertinti siūlomos sistemos būtinumą ir patikrinti, ar pareiga skelbti viršija būtinąsias siekiamo viešojo intereso tikslo ribas ir ar esama mažiau ribojančių priemonių tam pačiam tikslui pasiekti. Atsižvelgiant į šio proporcingumo testo rezultatus, pareiga skelbti bet kuriuo atveju turėtų būti papildoma tinkamomis apsaugos priemonėmis, padedančiomis užtikrinti nekaltumo prezumpcijos laikymąsi, atitinkamų fizinių asmenų teisę prieštarauti, duomenų saugumą ir (arba) tikslumą ir jų ištrynimą praėjus atitinkamam laikotarpiui.

2.5. Pranešimai apie pažeidimus

33. Siūlomos direktyvos 70 straipsnyje reglamentuojami pranešimo apie pažeidimus mechanizmai, kurie taip pat žinomi kaip pažeidimų atskleidimo sistemos. Nors šios sistemos gali padėti veiksmingai užtikrinti taisyklių laikymąsi, dėl jų kyla svarbių klausimų duomenų apsaugos požiūriu⁽²⁵⁾. EDAPP palankiai vertina tai, kad pasiūlyme nustatytos konkrečios apsaugos priemonės, kurios išsamiau bus apibūdintos nacionaliniu lygmeniu, susijusios su asmenų, pranešančių apie įtariamą pažeidimą, apsauga, ir asmens duomenų apsauga apskritai. EDAPP supranta, kad siūlomoje direktyvoje nustatomi tik pagrindiniai sistemos, kurią turės įgyvendinti valstybės narės, elementai. Nepaisant to, jis norėtų atkreipti dėmesį į šias papildomas pastabas.

34. EDAPP atkreipia dėmesį (kaip ir kitose nuomonėse)⁽²⁶⁾ į poreikį pateikti konkrečią nuorodą, susijusią su būtinybe užtikrinti apie pažeidimus pranešančių asmenų ir informatorių tapatybės konfidencialumą. EDAPP pabrėžia, kad apie pažeidimus pranešančių asmenų padėtis yra keblė. Tokią informaciją pateikiantiems asmenims turėtų būti suteikiama garantija, kad jų tapatybės duomenys bus tvarkomi laikantis konfidencialumo reikalavimų, visų pirma asmens, apie kurio tariamą padarytą pažeidimą pranešta, atžvilgiu⁽²⁷⁾. Apie pažeidimus pranešančių asmenų tapatybę turėtų būti užtikrinama visuose procedūros etapuose ir tol, kol tai neprieštarauja nacionalinėms taisyklėms, reglamentuojančioms teismo procesą. Visų pirma tapatybę gali pririnkti atskleisti atliekant tolesnį tyrimą arba vėlesniame teismo procese, kuris pradėdamas dėl atlikto tyrimo (įskaitant atvejus, kai nustatoma, kad apie pažeidimus pranešantys asmenys tyčia davė neteisingus parodymus apie save)⁽²⁸⁾. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, EDAPP rekomenduoja 70 straipsnio 2 dalies b punkte pridėti tokią nuostatą: „Šių asmenų tapatybės apsauga

⁽²³⁾ Šie klausimai taip pat yra susiję su bendresnio pobūdžio teise būti užmirštam, kurios įtraukimo į naują asmens duomenų apsaugos teisės aktų sistemą klausimas šiuo metu yra svarstomas.

⁽²⁴⁾ Šias saugumo ir apsaugos priemones gali, pvz., sudaryti duomenų indeksavimo pašalinimas naudojant išorės paieškos priemones.

⁽²⁵⁾ 29 straipsnio darbo grupė 2006 m. paskelbė nuomonę dėl tokių sistemų, kurioje aptariami su duomenų apsauga susiję šio reikšimo aspektai: nuomonė 1/2006 dėl ES duomenų apsaugos taisyklių taikymo vidaus pažeidimų atskleidimo sistemos apskaitos, vidaus apskaitos kontrolės, audito, kovos su kyšininkavimu, bankininkystės ir finansiniais nusikaltimais srityse (WP nuomonė dėl pažeidimų atskleidimo). Nuomonę galima rasti 29 straipsnio darbo grupės interneto svetainėje http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/workinggroup/index_en.htm

⁽²⁶⁾ Žr. pvz., 2011 m. balandžio 15 d. EDAPP nuomonę dėl Sąjungos metiniam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, (OL C 215, 2011 7 21, p. 13) ir 2011 m. birželio 6 d. nuomonę dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų (OL C 279, 2011 9 23, p. 11).

⁽²⁷⁾ Apie pažeidimus pranešančio asmens tapatybės konfidencialumo išsaugojimo svarbą EDAPP jau pabrėžė 2010 m. liepos 30 d. rašte Europos ombudsmenui byloje 2010-0458, šį raštą galima rasti EDAPP interneto svetainėje (<http://www.edps.europa.eu>). Taip pat žr. 2006 m. birželio 23 d. EDAPP nuomonę dėl OLAF vidaus tyrimų (byla 2005-0418) ir 2007 m. spalio 4 d. nuomonę dėl OLAF išorės tyrimų (bylos 2007-47, 2007-48, 2007-49, 2007-50, 2007-72).

⁽²⁸⁾ Žr. pvz., 2011 m. balandžio 15 d. EDAPP nuomonę dėl Sąjungos metiniam biudžetui taikomų finansinių taisyklių (galima rasti interneto svetainėje <http://www.edps.europa.eu>).

turėtų būti užtikrinama visuose procedūros etapuose, išskyrus atvejus, kai tapatybę atskleisti būtina atsižvelgiant į nacionalinės teisės reikalavimus vykdant tolesnį tyrimą arba vėliau pradėjus teismo procesą“.

35. EDAPP taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad labai svarbu nustatyti tinkamas taisykles, siekiant apsaugoti kaltinamų asmenų teises susipažinti, kurios glaudžiai susijusios su teisėmis į gynybą⁽²⁹⁾. 70 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytų pranešimų apie pažeidimus gavimo ir tolesnių veiksmų procedūrų metu turėtų būti užtikrinama, kad kaltinamų asmenų teisių į gynybą, pvz., teisė būti informuotam, teisė susipažinti su tyrimo duomenimis ir nekaltumo prezumpcija, būtų tinkamai laikomasi ir jos ribojamos tik tiek, kiek tai yra būtina⁽³⁰⁾. EDAPP rekomenduoja šiuo atžvilgiu siūlomoje direktyvoje pridėti Komisijos pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl prekybos vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija ir manipuliavimo rinka 29 straipsnio 1 dalies d punkte įtvirtintą nuostatą, kurioje reikalaujama, kad valstybės narės nustatytų „tinkamą tvarką, kurią taikant užtikrinama kaltinamojo teisė į gynybą ir teisė būti išklaustam prieš priimant su juo susijusį sprendimą, taip pat teisė pasinaudoti veiksminga teismine gynybos priemone dėl šiam asmeniui skirtu sprendimo ar priemonės“.
36. Galiausiai atsižvelgdamas į 70 straipsnio 2 dalies c punktą EDAPP su pasitenkinimu pastebi, kad šioje nuostatoje reikalaujama, kad valstybės narės užtikrintų kaltinamo asmens ir kaltinančio asmens duomenų apsaugą pagal Direktyvoje 95/46/EB nustatytus principus. Vis dėlto jis siūlo pašalinti žodžius „nustatytų principų“ ir pateikti išsamesnę ir labiau įpareigojančio pobūdžio nuorodą į Direktyvą 95/46/EB. Dėl poreikio laikytis duomenų apsaugos teisės aktų praktiškai įgyvendinant sistemas – EDAPP norėtų ypač atkreipti dėmesį į rekomendacijas, kurias pateikė 29 straipsnio darbo grupė savo 2006 m. nuomonėje dėl pranešimų apie pažeidimus. Be kita ko, atitinkami subjektai, įgyvendindami nacionalines sistemas turėtų atsižvelgti į poreikį laikytis proporcingumo reikalavimo ribodami, kiek tai įmanoma, asmenų, turinčių teisę pranešti apie pažeidimą, kategorijas, asmenų, kuriems gali būti pareikšti kaltinimai, ir pažeidimų, už kurių padarymą jiems gali būti pareikšti kaltinimai, kategorijas; poreikį skatinti pateikti pranešimus, iš kurių galima nustatyti tapatybę, ir konfidencialius pranešimus, o ne anoniminius pranešimus; poreikį atskleisti apie pažeidimus pranešančių asmenų tapatybę, kai jie tyčia pateikia klaidingus pareiškimus; ir poreikį laikytis griežtų duomenų saugojimo terminų.

3. IŠVADOS

37. EDAPP rekomenduoja:

- įterpti pasiūlymuose tokią materialinę nuostatą: „Valstybių narių kompetentingos institucijos, pagal šį reglamentą atlikdamos asmens duomenų tvarkymo veiksmus, taiko nacionalinių taisyklių, kuriomis įgyvendinama Direktyva 95/46/EB, nuostatas. EBI, pagal šį reglamentą atlikdama asmens duomenų tvarkymo veiksmus, laikosi Reglamento (EB) Nr. 45/2001 nuostatų“;
- pakeisti 54 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą taip, kad konfidencialią informaciją būtų leidžiama atskleisti tik pateikiant informacijos santraukas arba bendrą informaciją, „iš kurios nebūtų galima nustatyti atskirų kredito įstaigų ir fizinių asmenų“ (išskirta autoriaus),
- 48 ir 56 straipsniuose paaiškinti, kad susitarimai su trečiosiomis šalimis arba trečiųjų šalių institucijomis, kuriuose numatyti asmens duomenų perdavimai, turi atitikti asmens duomenų perdavimo trečiosioms šalims sąlygas, nustatytas Direktyvos 95/46/EB IV skyriuje ir Reglamente (EB) Nr. 45/2001, ir siūlomoje direktyvoje taip pat įtvirtinti nuostatą, panašią į tą, kuri įtvirtinta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl prekybos vertybiniais popieriais naudojantis viešai neatskleista informacija ir manipuliavimo rinka pasiūlymo 23 straipsnyje⁽³¹⁾,

⁽²⁹⁾ Šiuo atžvilgiu žr. EDAPP gaires dėl Europos institucijų ir įstaigų atliekamo asmens duomenų tvarkymo vykdant administracinius tyrimus ir nagrinėjant drausmės bylas, kuriose atkreipiamas dėmesys į glaudų duomenų subjektų teisės susipažinti ir kaltinamų asmenų teisės į gynybą ryšį (žr. p. 8 ir 9) (http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/Supervision/Guidelines/10-04-23_Guidelines_inquiries_EN.pdf).

⁽³⁰⁾ Žr. 29 straipsnio darbo grupės nuomonę dėl pažeidimų atskleidimo, p. 13–14.

⁽³¹⁾ Žr. 12 išnašą.

- atsižvelgiant į dabartinėje nuomonėje išreikštas abejones, įvertinti siūlomos privalomo sankcijų skelbimo sistemos būtinumą ir proporcingumą. Atsižvelgiant į būtinumo ir proporcingumo bandymo rezultatus, bet kuriuo atveju numatyti tinkamas apsaugos priemonės siekiant užtikrinti nekaltumo prezumpcijos laikymąsi, atitinkamų asmenų teisę prieštarauti, duomenų saugumą ir (arba) tikslumą ir jų sunaikinimą suėjus tinkamam terminui,

- dėl 70 straipsnio: 1) 70 straipsnio 2 dalies b punkte pridėti nuostatą, kurioje teigiama, kad: „šių asmenų tapatybės apsauga turėtų būti užtikrinama visuose procedūros etapuose, išskyrus atvejus, kai tapatybę atskleisti būtina atsižvelgiant į nacionalinės teisės reikalavimus vykdant tolesnį tyrimą arba vėliau pradėjus teismo procesą“; 2) pridėti d punktą, kuriame būtų reikalaujama, kad valstybės narės nustatytų „tinkamą tvarką, kurią taikant užtikrinama kaltinamojo teisė į gynybą ir teisė būti išklauptam prieš priimant su juo susijusį sprendimą, taip pat teisė pasinaudoti veiksminga teismine gynybos priemone dėl šiam asmeniui skirto sprendimo ar priemonės“; 3) nuostatos c punkte pašalinti žodžius „nustatytų principų“.

Priimta Briuselyje 2012 m. vasario 10 d.

Giovanni BUTTARELLI
*Europos duomenų apsaugos priežiūros
pareigūno padėjėjas*
